

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาลักษณะเศรษฐกิจ สังคม และความรู้ความเข้าใจของชุมชนที่มีต่อแนวเชื่อมต่อระบบนิเวศ พร้อมทั้งประเมินการยอมรับของชุมชน และความเป็นไปได้ในการจัดทำแนวเชื่อมต่อระบบนิเวศระหว่างเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าคลองนาคาและเขตห้ามล่าสัตว์ป่าคลองม่วงกลวงในกลุ่มป่าคลองแสง-เขาสก โดยทำการศึกษาชุมชนที่ตั้งอยู่โดยรอบบริเวณพื้นที่แนวเชื่อมต่อระบบนิเวศ ทั้งที่ตั้งอยู่ในแนวเชื่อมต่อและนอกแนวเชื่อมต่อในรัศมี 3 กิโลเมตรทำการสุ่มตัวอย่างเพื่อคัดเลือกครัวเรือนเพื่อเป็นตัวแทนในการศึกษา (จำนวน 61 ครัวเรือน) และเก็บรวบรวมข้อมูลครัวเรือนดังกล่าวโดยใช้แบบสัมภาษณ์ที่ประกอบไปด้วยประเด็นที่เกี่ยวกับลักษณะพื้นฐานทางประชากร ลักษณะพื้นฐานทางเศรษฐกิจสังคม การใช้ประโยชน์ที่ดิน การพึ่งพิงทรัพยากรป่าไม้และสัตว์ป่า ความคิดเห็นของชุมชนที่มีต่อทรัพยากรป่าไม้สัตว์ป่า รวมถึงแนวความคิดเกี่ยวกับการจัดการพื้นที่ให้เป็นแนวเชื่อมต่อระบบนิเวศ และข้อเสนอแนะอื่น ๆ

จากการศึกษาครั้งนี้ พบว่าชุมชนบริเวณแนวเชื่อมต่อระบบนิเวศส่วนใหญ่ไม่มีความรู้เรื่องแนวเชื่อมต่อระบบนิเวศ ไม่เห็นความสำคัญในการจัดทำแนวเชื่อมต่อระบบนิเวศ และไม่เห็นด้วยอย่างยิ่งกับการจัดทำแนวเชื่อมต่อระบบนิเวศในพื้นที่นี้ อย่างไรก็ตามชุมชนบริเวณนี้ยังคงเห็นความสำคัญของทรัพยากรป่าไม้และสัตว์ป่าในพื้นที่ รับรู้ประโยชน์ของการมีพื้นที่ป่าอนุรักษ์ และรับรู้ผลเสียในการบุกรุกทำลายป่า เห็นด้วยกับการประกาศพื้นที่ป่าที่สมบูรณ์เป็นพื้นที่อนุรักษ์ ประชากรในชุมชนมีการเข้าไปใช้ประโยชน์จากป่าเพียงส่วนน้อยเท่านั้น โดยประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลัก และผลการศึกษาชี้ให้เห็นว่าการทำงานด้านการประชาสัมพันธ์ข้อมูลด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติของเจ้าหน้าที่มีน้อย ประชากรในชุมชนส่วนใหญ่ไม่ได้รับข้อมูลข่าวสารด้านการอนุรักษ์ จึงส่งผลให้การมีส่วนร่วมของชุมชนต่อการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่มีน้อยตามไปด้วย

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	1
วัตถุประสงค์	2
วิธีการดำเนินงาน	2
การตรวจเอกสาร	4
ผลการศึกษา	14
วิจารณ์ผลการศึกษา	34
สรุปผลการศึกษา	34
ข้อเสนอแนะ	35
เอกสารอ้างอิง	37
ภาคผนวก	38

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 1 รายชื่อและที่ตั้งหมู่บ้านที่ทำการศึกษา	14
ตารางที่ 2 ข้อมูลทั่วไปของราษฎรที่อาศัยอยู่ในบริเวณแนวเชื่อมต่อระบบนิเวศ	15
ตารางที่ 3 ประวัติการตั้งถิ่นฐานของราษฎรที่อาศัยอยู่ในบริเวณแนวเชื่อมต่อระบบนิเวศ	15
ตารางที่ 4 อาชีพหลักและอาชีพรองของราษฎรที่อาศัยอยู่ในบริเวณแนวเชื่อมต่อระบบนิเวศ	17
ตารางที่ 5 การพึ่งพิงทรัพยากรธรรมชาติ, ประสบการณ์การเก็บหาของป่าและความรู้สึกต่อปริมาณทรัพยากรในพื้นที่ของราษฎรที่อาศัยอยู่ในบริเวณแนวเชื่อมต่อระบบนิเวศ	17
ตารางที่ 6 การรับรู้ข้อมูลข่าวสารด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติของชุมชนที่อาศัยอยู่บริเวณแนวเชื่อมต่อระบบนิเวศ	18
ตารางที่ 7 แหล่งข้อมูลข่าวสารด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติที่เข้าถึงชุมชนได้ดีที่สุด	18
ตารางที่ 8 ทศนคติของชุมชนบ้านบางมันที่มีต่อทรัพยากรธรรมชาติ	19
ตารางที่ 9 ความคิดเห็นของชุมชนบ้านบางมันต่อการจัดตั้ง/การดำเนินงานการบริหารจัดการป่าอนุรักษ์	20
ตารางที่ 10 ความคิดเห็นของชุมชนบ้านบางมันต่อการกำหนดมาตรการในการอนุรักษ์ป่าไม้และพื้นที่อนุรักษ์	21
ตารางที่ 11 ความคิดเห็นของชุมชนบ้านบางมันต่อการบริหารจัดการพื้นที่ป่าแบบมีส่วนร่วมของราษฎรรอบพื้นที่ป่าอนุรักษ์	22
ตารางที่ 12 ความคิดเห็นและการยอมรับของชุมชนบ้านบางมันต่อการจัดทำแนวเชื่อมต่อระบบนิเวศ	23
ตารางที่ 13 ข้อมูลทั่วไปของราษฎรที่อาศัยอยู่นอกบริเวณแนวเชื่อมต่อระบบนิเวศแต่อยู่ในรัศมี 3 กิโลเมตร	25
ตารางที่ 14 ประวัติการตั้งถิ่นฐานของราษฎรที่อาศัยอยู่นอกบริเวณแนวเชื่อมต่อระบบนิเวศแต่อยู่ในรัศมี 3 กิโลเมตร	25
ตารางที่ 15 อาชีพหลักและอาชีพรองของราษฎรที่อาศัยอยู่นอกบริเวณแนวเชื่อมต่อระบบนิเวศแต่อยู่ในรัศมี 3 กิโลเมตร	26
ตารางที่ 16 การพึ่งพิงทรัพยากรธรรมชาติ, ประสบการณ์การเก็บหาของป่าและความรู้สึกต่อปริมาณทรัพยากรนอกพื้นที่ของราษฎรที่อาศัยอยู่นอกบริเวณแนวเชื่อมต่อระบบนิเวศแต่อยู่ในรัศมี 3 กิโลเมตร	26
ตารางที่ 17 การรับรู้ข้อมูลข่าวสารด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติของชุมชนที่อาศัยอยู่นอกบริเวณแนวเชื่อมต่อระบบนิเวศแต่อยู่ในรัศมี 3 กิโลเมตร	28
ตารางที่ 18 แหล่งข้อมูลข่าวสารด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติที่เข้าถึงชุมชนได้ดีที่สุด	28

สารบัญตาราง (ต่อ)

	หน้า
ตารางที่ 19 ทิศนคติของชุมชนที่อาศัยอยู่นอกบริเวณแนวเชื่อมต่อบริเวณระบบนิเวศแต่อยู่ในรัศมี 3 กิโลเมตร ที่มีต่อทรัพยากรธรรมชาติ	29
ตารางที่ 20 ความคิดเห็นของประชาชนที่อาศัยอยู่นอกบริเวณแนวเชื่อมต่อบริเวณระบบนิเวศแต่อยู่ในรัศมี 3 กิโลเมตร ต่อการจัดตั้งป่าอนุรักษ์	30
ตารางที่ 21 ความคิดเห็นต่อการกำหนดมาตรการในการอนุรักษ์ป่าไม้และพื้นที่อนุรักษ์ของชุมชนที่อาศัยอยู่นอกบริเวณแนวเชื่อมต่อบริเวณระบบนิเวศแต่อยู่ในรัศมี 3 กิโลเมตร	31
ตารางที่ 22 ความคิดเห็นของชุมชนที่อาศัยอยู่นอกบริเวณแนวเชื่อมต่อบริเวณระบบนิเวศแต่อยู่ในรัศมี 3 กิโลเมตร ต่อการบริหารจัดการป่าแบบมีส่วนร่วมของราษฎรรอบพื้นที่ป่าอนุรักษ์	32
ตารางที่ 23 ความคิดเห็นและการยอมรับของชุมชนที่อาศัยอยู่นอกบริเวณแนวเชื่อมต่อบริเวณระบบนิเวศแต่อยู่ในรัศมี 3 กิโลเมตร ต่อการจัดทำแนวเชื่อมต่อบริเวณระบบนิเวศ	33

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 1 แผนที่ตั้งเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าคลองนาคา	7
ภาพที่ 2 แผนที่ตั้งเขตห้ามล่าสัตว์ป่าคลองม่วงกลวง	10
ภาพที่ 3 แผนที่ตั้งหมู่บ้านและที่ตั้งแนวเชื่อมต่อระบบนิเวศระหว่างเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าคลองนาคา และเขตห้ามล่าสัตว์ป่าคลองม่วงกลวง	13

